

Industriens Vedkommende gik den Toldreform, vi fik i 1908, i Beskyttelsesretning; de havde Minusbeskyttelse, og den tog Toldloven bort, og for de Industrier, som paa den Maade har faaet deres Forhold forbedrede, er det ganske naturligt, at Udviklingen er blevet gunstigere, selv om jeg ikke tror, at det just har vist sig i nogen synderlig Grad med Hensyn til Eksport. Den Industri, det gjaldt mest for, var Skibbyggeriet, som havde en betydelig negativ Beskyttelse, og hvis Forhold nu er blevet forbedret ved, at det nu har Nulbeskyttelse. Og for en stor Del af Jernindustrien har Afskaffelsen af Told paa Halvfabrikata nogen Betydning, og Afskaffelsen af Tolden paa Kul en lille Smule Betydning. Men der er en stor Mængde andre Industrier, hvor det omvendte er Tilfældet. Jeg vil nu ikke her besvære Tinget med Tal; det er for tidligt; hvis vi lever længe nok til at tale om Toldreformen, kan det være tidsnok. Ellers vilde der uden Vanskelighed kunne paavises Industrier, der er forsvundne som Følge af Toldreformen af 1908, og Industrier, der staar i Stampe, eller som er gaaet tilbage som Følge af den, og det gælder endogsaa meget betydelige Industrier.

Foruden de Oplysninger af mere haandgribelig Art, man kan faa paa denne Maade, om, hvilke Industrier der er gaaede tilbage eller forsvundne, er der en anden Slags Oplysninger, man ikke kan faa, nemlig om de Industrier, som ikke er blevet til, fordi vi fik Toldloven. Og det er ikke udelukket; jeg tror tværtimod, det er ret sikkert, at denne Toldlov har nedslaaet en lang Række Muligheder. Der forekommer i en af Shakespeares Tragedier — jeg tror i „Macbeth“ — en Procession af Skygger af Konger, som ikke er blevet født, fordi Stykkets Hovedperson myrdede deres Stamfader eller den, der skulde have været deres Stamfader. De møder op der i en lang Række og fremviser de gode Gerninger, de vilde have udøvet, dersom ikke deres Tilværelse var blevet forhindret ved, at Stamfaderen var blevet dræbt. Der er ingen, som ved eller kan sige, hvilken Procession af danske Næringsveje, danske profitable Industriegrene, der paa lignende Maade kunde møde op overfor dem, som gennemførte Toldreformen af 1908 og derved afskar Muligheden for, at disse Næringsveje kunde komme frem. Men jeg vil i Anledning af den højtærede Finansministers Udtalelse om, at Eksporten og Toldreformen staar i Forbindelse med hinanden, kun nævne nogle ganske faa Tal, idet jeg gaar tilbage til Aaret 1900. Da var Eksporten af danske

Industrivarer 18,4 Mill. Kr., i 1902 var den 18,6 Mill. Kr., i 1904 19,1 Mill. Kr. Saa springer den i 1906 op til 25 Mill. Kr., der var ingen Toldreform den Gang, men det er den Slags Spring i Udviklingen, som finder Sted overalt. Industrien er i det hele taget en Næringsvej, som har været i ret stærk og kraftig Udvikling. Saa kommer vi i 1908 op til 27 Mill. Kr. Fra 1900 til 1908 vokser Eksporten altsaa med 50 Procent. Deri har Toldreformen ingen Skyld, thi den var ikke født den Gang. Efter den Tid vokser Eksporten paa følgende Maade: I 1909 er den kun 26,4 Mill. Kr., i 1910 34,4 Mill. Kr., i 1911 46,4 Mill. Kr.

Naar man nu i det sidste Tal vil se et Resultat af Toldreformen, tror jeg ikke, det vil være muligt at godtgøre det. Men derimod vil jeg let kunne oplyse nogle Ting med Hensyn til den Stigning, som ikke har med Toldreformen at gøre og ikke en Gang med Industriens Udvikling at gøre — det drejer sig for Resten om et ikke ubetydeligt Tal, jeg tror, det er henved 3 Mill. Kr. Sagen er den, at vi her i Landet bearbejder og genudfører Kryolit fra Grønland. Den blev i den tidligere Statistik glemt og betragtet som et genudført Raastof, men der er i det sidste Aar taget Hensyn til dens Behandling i Landet, og dette har forøget Eksporten med et Beløb, jeg tror, det er 3 Mill. Kr., som altsaa ingen virkelig Stigning antyder. I de foregaaende Aar burde der have været lagt et tilsvarende Beløb til, saa vilde Stigningen være blevet langsommere og Springet mindre. Paa denne Maade kommer der undertiden Faktorer ind, som man ikke straks ser, og som man er tilbøjelig til at udtyde paa anden Maade, end de bør udtydes. Den stigende Eksport af Industrivarer ligger dels i saadanne Ting, dels i den fortsatte Udvikling, som de industrielle Erhverv har her i Landet, og som det er lykkedes dem at præstere for visse Fags Vedkommende uagtet Toldreformen og for nogle Fags Vedkommende maaske støttet af Toldreformen, medens andre Fag, som kunde have haft en ganske lignende Udvikling, hvis man ikke havde glemt at tage Hensyn til dem ved Toldreformen, staar stille eller sygner hen. Jeg skal ikke komme dybere ind paa Sagen, men vi vil altsaa faa denne Undersøgelse, og saa vidt jeg forstaar og efter Ministerens Udtalelse gør Regning paa, vil det blive en Undersøgelse, der vil give Erhvervene Anledning til frit og fuldt ud, og som de selv synes, at give Oplysninger om deres Forhold, baade om det, der har gavnet dem, og om det, der har skadet dem, og saa vil man,